

Toimintasuunnitelma 2024

Sydän-Suomen alue ry

Sydän-Suomen alueen säännöissä määritetyt tehtävämme

Yhdistysten tuki

Toimimme sydänyhdistystemme tukena toteuttaen oman roolimme mukaista tehtävää tehokkaasti. Tuemme sydänyhdistystemme uudistumista ja toimimme niiden tukena sekä edistämme laadukkaan sydäntyön kattavuutta koko toiminta-alueella.

Resurssit

Huolehdimme toiminnan resurssien riittävydestä olemalla tietoisia toimintaympäristön muutoksista, hyödyntämällä tiedolla johtamisen mahdollisuuksia, huolehtimalla henkilöstön ja vapaaehtoisten osaamisesta sekä johtamalla talouttamme vastuullisesti.

Verkostot

Toimimme määrittelemiemme kohderyhmien hyväksi, teemme strategisia valintoja ja verkostoidumme niiden mukaisesti sekä toteutamme vaikuttamistehtäväämme toiminta-alueellamme.

Näkyvyys

Huolehdimme laaja-alaisesti näkyvyydestä sekä sisäisesti sydänyhteisössä että ulkoisesti hoitopoluilla ja toiminta-alueemme väestölle.

Kehittäminen

Kehitämme toimintaamme suunnitelmallisesti ja uudistumishakuisesti.

Ydinhavainnot toimintaympäristöstä

VAIKUTTAMINEN

- Toiminta hyvinvointialueilla käynnistynyt
- Hoito- ja palvelupolkujen rakentuminen sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen (hyte-työ) uusissa rakenteissa muotoutumassa
- Terveystuonon ja terveyden edistämisen resurssien ja osaamisen turvaaminen kriittistä
- Uusi hallituskausi ja -ohjelma
- EU-vaalit keväällä 2024
- Kunta- ja aluevaalit keväällä 2025

TUOTTEET, TOIMINNOT JA MENETELMÄT

Ydinhavainnot toimintaympäristöstä

- Henkilökohtaisuuden kaipuu
- Toimijoilta odotetaan vaikutuksia ja vaikuttavuutta ja niiden osoittamista
- Maailmantilanteen epävarmuuden vuoksi yleisen taloustilanteen heikkeneminen ja tuen tarpeen kasvu, inflaation vaikutukset
- Kestävyys ja vastuullisuus: ihmisen ja luonnon hyvinvointi
- Julkisen rahoituspohjan muutos ja vaikutukset tulevaisuudessa
- Monikulttuurisuus ja terveyserot

LIITON RAKENNE JA TOIMINTAMALLIT

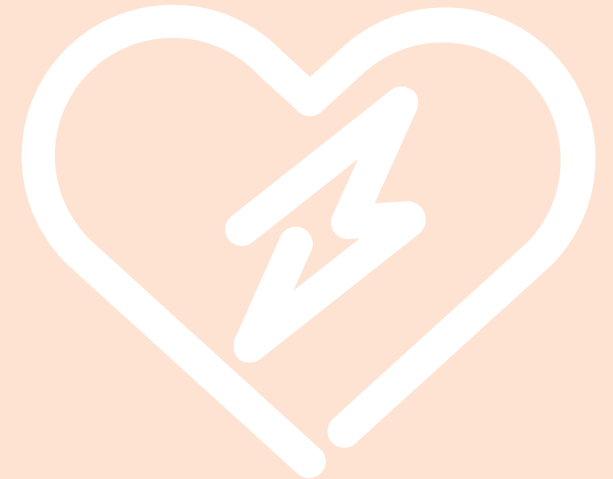
- Hyvinvointialueet-kunta-järjestöt - yhteistyö muutoksessa
- Vapaaehtoistoiminnan murros: kevyemmät ja monimuotoiset muodot (neljäs sektori) perinteisen yhdistysjäsenyyden ja -toiminnan rinnalla
- Yhteisöllisyyden merkitys
- Koventunut kilpailu ihmisten ajasta ja lahjoittajien tukieuroista
- Digitaaliset palvelut yleistyvät – eivät kuitenkaan palvele kaikkia.

Sydänliiton strategian tavoite vuosille 2023-2026

Toimimme,

jotta mahdollisimman harva sairastuisi
ja yhä harvempi kuolisi
ennenaikaisesti sydän- ja
verisuonisairauksiin

jotta kukaan sairastunut tai hänen
läheisensä ei jäisi yksin

1. Toiminnan ja toimintamallien kehittäminen (1)

**Jotta meillä on voimavaroja toimia ja tulevaisuudessakin edistämme laadukasta sydäntyötä alueellamme –
Kehittämistyössä ovat mukana sydänyhdistysten vapaaehtoiset, sydäna alueen henkilöstö ja päättäjät.
Toiminnan mahdollistaa Ulla Harala.**

Alueellamme toimii 34 sydänyhdistystä, joissa on yhteensä noin 10 700 jäsentä. Jäsenten keski-ikä on 75 vuotta.

Yhdistysten toimintaa ohjaava yhdistyslaki on uudistunut ja yhdistysten uudet mallisäännöt ovat valmistumassa. Lakimuutos ja sitä myötäilevät uudet mallisäännöt tarjoavat yhdistyksille mahdollisuuksia muuttaa toimintatapojaan.

Sydänliitossa on valmistumassa "Yhteinen sydäntyömme" -dokumentti, joka kokoaa yhteen yhteiset tavoitteemme koko Suomen tasolla. Dokumentti myös selvittää meille mitä Suomen Sydänliitto tekee, mikä on Sydän-Suomen alueen vastuulla ja mikä on kunkin yksittäisen paikallisen sydänyhdistyksen rooli.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toiminnan vaikutusten ja vaikuttavuuden arviointi on kehittymässä yhteiskunnassamme siihen suuntaan, että perinteisempien mittareiden rinnalle on nousemassa erilaisia pehmeämpiä "vointimittareita". Niiden keskeisenä tavoitteena on kuvata, kuinka joku palvelu tai toiminta vaikuttaa yksittäisen ihmisen pärjäämiseen tunteeseen. Pärjäämisen tunteen vahvistaminen ja lisääminen ovat yksi oleellisista järjestötyön tavoitteista.

Teemme järjestökehittämistä yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Olemme mukana järjestöjen verkostoissa ja erilaisissa vaikuttamiselimissä sekä osallistumme erilaisiin työpajoihin, työkokouksiin ja muihin tilaisuuksiin. Toimimme kehittämiskumppanina ja teemme vaikuttamistyötä sekä rakenteisiin yhdistysten toimintaedellytysten turvaamiseksi (mm. avustusmallit, vaikuttamistoimielimet) että sisältöihin (Sydänliiton tuotteet, toiminnot ja menetelmät) liittyen, jotta Sydänliiton palvelut tulevat huomioiduksi erilaisissa tilanteissa.

Toimintamme, toimintamalliemme ja rakenteiden kehittäminen on toteutunut omalla rahoituksella ja sydänyhdistyksillemme siirretyillä jäsenjärjestöavustuksilla. Olemme toukokuussa jättäneet rahoitushakemuksen Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskukselle eli STEA:lle. Mikäli rahoitus saadaan, se mahdollistaa yhä vahvemman yhdistysten ja yhdistysten vastuunkantajien tukemisen ja toiminnan kehittämisen yhdessä yhdistysten kanssa.

1. Toiminnan ja toimintamallien kehittäminen (2)

KOHDERYHMÄT	TAVOITE 2024	TOIMINTA
Sydänyhdistysten vapaaehtoiset	<p>Yhdistykset ovat saaneet tarvittavaa tukea yhdistyshallinnon toteuttamiseen, toiminnan kehittämiseen ja mahdollisiin rakenteiden uudistamisiin.</p> <p>Yhdistyksemme kokevat saaneensa yksilöllistä apua ja tukea meiltä ja kokevat olevansa riittävän tiedon äärellä uudistaakseen ja kehittääkseen toimintaansa.</p>	<p>Tuki toiminnan järjestämiseen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kokoamme ja hyödynnämme yhdistyskortteja antaaksemme yksilöllisempää tukea yhdistyksillemme. • Viestimme suunnitelmallisesti yhdistysten vapaaehtoisille: Sähke sydänalueelta postitetaan hallitusten luottamushenkilöille 4 kertaa vuodessa, tarvittaessa useamminkin. Ylläpidämme sydänalueen verkkosivuilla yhdistyksille -osiota. • Autamme yhdistyksiämme tarpeen mukaan sääntöuudistusprosessissa. • Koordinoimme jäsenjärjestöavustusta, jonka päätavoite on sydänyhdistysten toiminnan turvaaminen ja elinvoimaisuuden lisääntyminen<ul style="list-style-type: none"> • Osatavoite 1: Toiminnan näkyvyys (yhteinen brändinmukainen viestintä ja näkyminen eri tavoin ja eri paikoissa) • Osatavoite 2: Toiminta "lähellä sinua" /merkitykselliset kohtaamiset/arjen vertaistuki (matalan kynnykset toiminnot, verkkoluennot, keskustelutilaisuudet...) <p>Kohtaamiset ja yhdessäolo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Käymme avoimesti keskusteluja yhdistystemme kanssa, esim. vierailimme hallitusten kokouksissa ja käymme puhelinkeskusteluja. Kokoamme yhdistyksiä verkostotapaamisiin (esim. maakuntakeskusten yhdistysten verkosto, saman kaupungin yhdistysten verkosto) yhteisen pöydän ääreen. • Toteutamme tarpeen mukaisia tapaamisia yhdistystoimijoille verkossa ja kasvokkain. • Koordinoimme alueemme yhteisen sydänväen joulujuhlan. <p>Toiminnan kehittäminen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Sitoudumme edistämään toimintaamme alueellamme "Yhteinen sydäntyömme" -dokumentin mukaisesti. • Osallistumme erilaisten tutkimusten ja selvitysten tekemiseen, kuten asiakasymmärrystutkimus ja kohdennettu tutkimus työikäisille. Olemme tietoisia Sydänliiton keskeisistä tietopalvelujen tuotteista, kuten jäsenyyden indikaattorit, jäsenkehitys, toimintatiedustelun kooste. Saatamme tiedon sydänyhdistystemme hallitusten tietoon ja tuemme yhdistyksiä tarpeenmukaisessa toiminnan kehittämisessä.

1. Toiminnan ja toimintamallien kehittäminen (3)

KOHDERYHMÄ T	TAVOITE 2024	TOIMINTA
Sydänalueen henkilöstö ja päättäjät sekä Suomen Sydänliitto	<p>Henkilöstöllä on aikaa ja resursseja kehittää ja uudistaa toimintaa.</p> <p>Henkilöstö voi hyvin, on motivoitunut ja sitoutunut.</p> <p>Talous on turvattu.</p> <p>Päätöksenteko on osallistavaa ja läpinäkyvää.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kehitämme toimintaamme suunnitelmallisesti ja uudistumishakuisesti. Kehittämistä tehdään yhdessä Suomen Sydänliiton kanssa. • Huolehdimme siitä, että henkilöstöllämme on aikaa ja resurssia käyttää työaikaan myös kehittämiseen ja uudistumiseen. Pidämme huolta henkilöstön työhyvinvoinnista, jaksamisesta ja osaamisesta. • Käytössämme olevat järjestelmät ja työvälineet ovat laadukkaita. Seuraamme sydänliiton tietoarkkitehtuurin uudistusta. Huolehdimme hallussamme olevien henkilörekistereiden asianmukaisesta säilytyksestä ja tietosuojaselosteiden ajantasaisuudesta. • Hallitus on sitoutunut ja sen jäsenet saavat tarvitsemansa tiedon päätöksenteon tueksi. • Osallistamme sydänyhdistyksen vastuunkantajia yhteiseen kehittämiseen ja päätöksentekoon järjestämällä puheenjohtajapäivät.

2. Sydänturvallisuus (1)

**Mahdollisuus elää sydänturvallisessa ympäristössä –
kehitämme sydänturvallisuutta Sydänturvallinen Suomi – palvelun kriteeristöihin pohjautuen.
Toiminnan mahdollistaa Anne Kettula.**

Sydänturvallisuus muodostuu eritoten ihmisten elvytysosaamisesta sekä mahdollisuudesta saada sydäniskuri eli defibrillaattori käyttöön minuuttien sisällä sydänpysähdyksestä. Sydänturvallisuuden lisääntyessä myös sydänpysähdystilanteesta selviäminen lisääntyy. Tarkastelemme sydänturvallisuuden kehittymistä vuonna 2022 käyttöönotetun Sydänturvallinen Suomi –palvelun sydänturvallisuuden tasoluokituksen avulla. Luokitus ottaa huomioon asukasmäärän, sydäniskureiden määrän 1000 asukasta kohti, niiden sijoittelun riskialueuokkien sekä 65+ ikäisen väestön mukaan, sepelvaltimotauti-indeksin ja Punaisen Ristin EA-koulutusten määrä 1000 asukasta kohti. Tällä hetkellä Etelä-Pohjanmaan maakunnassa sydänturvallisuuden tasoluokka on korkeampi verrattuna muihin alueemme maakuntiin. Tämä on tulosta jo useamman vuoden jatkuneesta kehittämistyöstä alueella (Iskua Etelä-Pohjanmaalle –hanke 2020-2022). Pyrimme hyödyntämään Etelä-Pohjanmaalla kehittämiämme toimintamalleja koko toiminta-alueellamme.

Sydänturvallisuuden kehittämisen pääteemamme ovat:

1. Rakenteiden kehittäminen
2. Turvallisuuden tunteen lisääminen
3. Uudenlaisten vapaaehtoistoiminnan muotojen luominen

Olemme saaneet rahoituksen Töysän ja Kuortaneen säästöpankkisäätiöiltä sydänturvallisuuden rakenteiden kehittämiseksi säätiöiden toiminta-alueilla. Rahoitushaku on kesken Rengon ja Hauhon Säästöpankkisäätiöiltä. Jätämme Etelä-Pohjanmaan Ely-keskukselle ja Kanta-Hämeen Ely-keskukselle maaseuturahoitteiset hankehakemukset syksyn 2023 aikana.

2. Sydänturvallisuus (2)

KOHDERYHMÄT	TAVOITE 2024	TOIMINTA
Kuntien turvallisuuspäätäjät ja viranhaltijat Kunnissa toimivat yhteisöt	Sydänturvallisuuden rakenteet (sydäniskureiden määrä ja elvytysosaamisen lisääntyminen) ovat kehittyneet. Sydänturvallisuuden taso on kehittynyt myönteiseen suuntaan koko toiminta-alueellamme (seurantaindikaattorit Sydänturvallinen Suomi –verkkopalvelussa: sydäniskureiden määrä ja sijoittelu 1.1-31.12.2024).	<ul style="list-style-type: none"> Säästöpankkisäätiöiden rahoitusten avulla hankimme 37 sydäniskuria 14 kunnan alueelle (E-P 11 kuntaa, Kanta-Häme 3). Sydänturvallinen Etelä-Pohjanmaa –hanke käynnistyy maaseuturahaston avulla (Etelä-Pohjanmaan Ely-keskus). Hankkeessa tuetaan kuntia hyödyntämään Sydänturvallinen Suomi –verkkopalvelua turvallisuustyössään. Olemme yhteydessä erityisesti niihin Etelä-Pohjanmaalla sijaitseviin kuntiin, joissa sydänturvallisuuden taso on heikko tai parannettavalla tasolla (Sydänturvallinen Suomi –verkkopalvelun tilanne 1.1.2024). Aktivoimme ja tuemme kuntatoimijoita sekä muita toimijoita tekemään tekoja sydänturvallisuuden edistämiseksi. Kanta-Hämeessä Sydänturvallisuutta Kanta-Hämeeseen–hanke käynnistyy Maaseuturahaston (Hämeen Ely-keskus) avulla. Kanta-Hämeessä hyödynnämme Iskua Etelä-Pohjanmaalla –hankkeen toimintamalleja sydänturvallisuuden rakenteiden kehittämisessä. Pirkanmaalla selvitämme sydänturvallisuuden tilanteen ja mietimme mahdollisia toimenpiteitä tilannekartoitukseen pohjautuen.
Alueemme asukkaat	Asukkaiden turvallisuuden tunne on lisääntynyt.	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme Säästöpankkisäätiöiden rahoituksella sydänturvallisuustapahtumia (37kpl) sekä maaseuturahaston hankkeissa yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Tapahtumissa asukkaat saavat tietoa, tukea ja rohkeutta toimia sydänpysähdystilanteessa. Lisäksi tietoisuus sydäniskureista ja niiden sijoituspaikoista lisääntyy. Viestimme sydänturvallisuudesta eri kanavissa.

2. Sydänturvallisuus (3)

KOHDERYHMÄT	TAVOITE 2024	TOIMINTA
Sydänyhdistysten vapaaehtoiset	Sydänyhdistykset ovat tunnistaneet vapaaehtoistoiminnan mahdollisuudet kohdata asukkaita sydänturvallisuusasioiden merkeissä ja löytäneet matalan kynnyksen työkaluja edistää alueensa sydänturvallisuutta suunnitelmallisesti. Sydänyhdistyksiin on jalkautunut uudenlaista vapaaehtoistoimintaa (esim. elvytysopastajamalli, sydänturvallisuusvastaava).	<ul style="list-style-type: none"> • Rohkaisemme ja tuemme sydänyhdistyksiä edistämään sydänturvallisuutta paikallisesti mm. järjestämään matalan kynnyksen tilaisuuksia ja lisäämään näkyvyyttä sydänturvallisuusteemalla erilaisissa paikoissa ja medioissa. Mallinamme sydänturvallisuuden edistämiseksi erilaisia sydänyhdistyksissä toteutettavia malleja. • Kehitämme opastajien ja sydänturvallisuudesta vastaavien toimintaa sydänyhdistyksissä. • Tuemme sydänyhdistyksiä huomioimaan sydänturvallisuuden toimintasuunnitelmissaan vuodelle 2025.

3. Vertaistuki (1)

**Mahdollisuus saada laadukasta vertaistukea –
koordinoimme ja kehitämme vertaistukitoimintaa toiminta-alueellamme.
Toiminnan mahdollistaa Carita Sinkkonen ja vaikuttamistyöstä vastaa Heidi Karjanlahti.**

Sydänliitossa vertaisuus mahdollistuu monenlaisissa kohtaamisissa. Vertaistuki on kokemuksellista vuorovaikutusta ja se voi toteutua sekä spontaanissa (missä vain mahdollista) ja tavoitteellisessa vertaistuessa (aika ja paikka sovittu, sama kokemustieto, koulutettu vertaistuki). Näitä kokemustietoon pohjautuvia tapoja täydentää rinnallakulkijuus (arjen tuki), jossa kuljetaan sydänsairastuneen tai läheisen rinnalla ja ohjataan mukaan sydänjärjestön toimintaan.

Sydänliiton valtakunnallinen vertaistuen toimintamalli (rekrytointi, peruskoulutus, sopimus, perehdytys, täydennyskoulutus, tuki toimintaan, toiminnan seuranta, työneohjaus, toiminnan päättäminen) on käytössä alueellamme. Vertaistukihenkilömmme ovat koulutettuja, heidän kanssaan on tehty Sydänliiton vertaistukitoiminnan sopimus ja he toteuttavat vertaistukisopimuksen mukaista toimintaa. Sydän-Suomen alueella on 82 vertaistukihenkilöä, joista 22 toimii sairaalavertaisena Sydänsairaaloissa Tays:ssa, Hatanpäällä, Hämeenlinnassa ja Seinäjoen keskussairaalassa. Pirkanmaan hyvinvointialueen sopeutumisvalmennuskursseilla ja Sydänliiton kursseilla toimii vertaisohjaajana 12 vertaistukihenkilöämme.

Vertaistukitoimintaa kehitetään yhteistyössä Keski-Suomen Sydänpiirin kanssa STEA:n avustuksella Veikkauksen tuotoista (Sydäimestä sydämeen-voimaa vertaistuesta hanke 2022-2024). Haemme syksyllä 2024 STEA:n yleisavustusta vertaistukitoiminnan ylläpitämiseksi.

3. Vertaistuki (2)

KOHDERYHMÄT	TAVOITE 2023	TOIMINTA
Vertaistukihenkilöt	<p>Tarjoamamme vertaistuki on laadukasta.</p> <p>Vertaistukihenkilömme saavat tukea toimintansa toteuttamiseen ja haluavat toimia aktiivisesti vertaistukihenkilöinä.</p> <p>Vertaistukihenkilöille löytyy kiinnostavia monipuolisia tehtäviä.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Toteutamme Sydänliiton valtakunnallista vertaistoiminnan toimintamallia Huolehdimme vertaistukisopimusten voimassa olosta ja ajantasaisista jäsentiedoista. • Vastaamme vertaistukihenkilöiden ajantasaisesta tiedosta ja tuesta teams-tapaamisilla 6xvuodessa, täydennyskoulutuksella kerran vuodessa sekä muilla koulutus- ja virkistystoiminnoilla. • Rekrytoimme tarpeen mukaan uusia vertaistukihenkilöitä (erityisesti työkäisiä ja sairaalavertaisuudesta kiinnostuneita) ja mahdollistamme vertaistukihenkilöiden peruskoulutuksen heille. • Pidämme huolta kaikista vertaistukihenkilöistämme ja kohdennamme erityisesti tukea aktiivisiin ja osallistuviin vertaistukihenkilöihimme.
Sairastuneet ja läheiset sekä ammattilaiset ja päättäjät	<p>Sairastuneet ja läheiset kohtaavat vertaistukihenkilöitä hoitopolun eri vaiheissa.</p> <p>Pystymme varmistaa sairaalavertaisten toiminnan jatkuvuuden TAYS Sydänsairaalassa Hämeenlinnassa, Tampereen Hatanpäällä ja Tampereen kampuksella sekä Seinäjoen keskussairaalassa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme yhteistyötä Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä Sydänsairaalassa työskentelevien ammattilaisten (palvelupäälliköt, palveluvastaavat, sydänhoitajat, viestintäpäällikkö ja kehittämispäällikkö) kanssa sekä Etelä-Pohjanmaalla Olka-toimijoiden (OLKA-koordinaattori ja OLKA-vapaaehtoistoiminnan koordinaattori) kanssa. OLKA-toimijat Pirkanmaalla ja Kanta-Hämeessä ovat myös aktiivisia yhteistyökumppaneitamme. • Osallistumme Seinäjoen keskussairaalan järjestämiin sydänpotilaiden ja läheisten neuvontailtapäiviin sekä Härmän Kuntokeskuksen Kelan sydänkursseille tuomalla esiin järjestön palveluita sekä vertaistukea. • Osallistumme valtakunnalliseen vertaistukitoiminnan kehittämiseen ja hyödynnämme asiakasymmärrystutkimuksen tuloksia sekä teemme omia tarvittavia selvityksiä, jotta pystymme kohdentamaan vertaistukea tehokkaammin. Varmistamme, että hoitoketjutyössä vertaistuki on joko osana hoitoketjua tai sille on ohjaus. • Olemme mukana kouluttamassa uusia Sydänliiton vertaistukihenkilöitä. • Lisäämme vertaistukitoiminnan näkyvyyttä (erilaisista ryhmistä viestiminen, erilaisissa paikoissa näkyminen, somenäkyvyys).
Sydänyhdistysten vapaaehtoiset	<p>Vapaaehtoisilla on osaamista ja voimavaroja toteuttaa sydänyhdistyksissä matalan kynnyksen vertaistuellista toimintaa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kannustamme ja tuemme sydänyhdistyksiä järjestämään uusia mahdollisuuksia vertaistuelle, kuten esimerkiksi verkkoluentojen katselutilaisuudet, sydänkahvilat ja muut mahdolliset tilaisuudet. • Mahdollistamme kohtaamispaikkoja vapaaehtoisille, jossa he voivat verkostoitua keskenään sekä saada osaamista, ideoita ja vinkkejä vertaistuellisen toiminnan kehittämiseksi (esim. puheenjohtajakahvit ja teematreffit verkossa sekä yhdistystapaamiset).

4. Toipumisen tuki (1)

Mahdollisuus yhtenäiseen hoitopolkuun sekä saada tukea kuntoutumiseen ja toipumiseen –
Tuemme toipumista kurssitoiminnan sekä muun toipumista edistävän toiminnan avulla.
Toiminnan mahdollistaa Tuula Vimpeli ja vaikuttamistyöstä vastaa Heidi Karjanlahti.

Alueellamme on kuvattu 7 **sydänpotilaan hoitoketjua** (E-P 2, K-H 1, Pirkanmaa 4). Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella ei ole tällä hetkellä resurssia hoitoketjujen päivittämiseen, vaikka tarve on huomioitu. Kanta-Hämeen eteisvärinäpotilaan hoitoketju on tehty viime vuonna ja saimme olla päivytysprosessissa mukana. Pirkanmaan hoitoketjuista sepelvaltimotautipotilaan hoitoketjun päivitys valmistui keväällä 2023 ja hoitoketjussa on huomioitu Sydänliiton palvelut.

Sydänliiton kurssit ovat yksi keskeinen toipumisen tuen muoto. Kurssit ovat ammattilaisen ohjaamia, ryhmämuotoisia, vertaistuellisia ryhmiä, joiden osallistujat on valittu eri kriteerein. Eri puolilla Suomea toteutetaan vuosittain yhteensä noin 80 kurssia ja kursseille voi hakeutua mistä päin Suomea tahansa. Sydänliiton kursseilla käsitellään sydänsairauteen, sairastumiseen ja hyvinvointiin liittyviä asioita. Sydän-Suomen alue on yksi kursseja koordinoiva ja kehittävä alue. Kurssien rahoitus tulee Sydänliiton kautta STEA-avustuksena.

Tulppa-kuntoutus on Sydänliiton kehittämä kuntoutuksen toimintamalli, jota terveydenhuollon toimijat toteuttavat. Tulppa-kuntoutus sopii heille, joilla on sepelvaltimotauti, aivoverenkiertohäiriö tai useita sydän- ja verisuonisairauksien riskitekijöitä. Tulppa-kuntoutusta on saatavilla ryhmäkuntoutuksena sekä verkkovalmennuksena. Seinäjoella on käynnistynyt useiden vuosien tauon jälkeen Tulppa-ryhmäkuntoutus. Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen tarpeena on selvittää Tulpan laajentamista koko hyvinvointialueelle. Kanta-Hämeessä ei ole Tulppa-kuntoutusta. Pirkanmaalla Tulppa-kuntoutus on ollut toiminnassa yli 15 vuotta. Hyvinvointialueeseen siirryttäessä toiminnan uudelleen organisointi on käynnistynyt.

Sopeutumisvalmennus (sope) on tuottamaamme lääkinnällistä kuntoutusta yhteistyössä terveydenhuollon kanssa. Terveystuotto tekee kurssivalinnat lääkinnällisten kriteerien mukaan. Etelä-Pohjanmaalla ei ole sopeutumisvalmennuskursseja, mutta olemme olleet aikaisemmin mukana corus cardio –laitoskuntoutuksen kehittämisessä ja toteuttamisessa, jota on tarjottu sairaanhoitopiirissä vaativan kuntoutuksen potilaille. Kanta-Hämeessä ei ole sopeutumisvalmennuskursseja. Vuonna 2019 saimme luvan suunnitella pilottikurssia, mutta koronapandemia esti suunnitelmien eteenpäin viemisen. Pirkanmaalla sopekurssitoiminta on osana hoitopolkua. Kursseilla on pitkät perinteet ja niitä on toteutettu yli 50 vuotta tiiviissä yhteistyössä Sydänsairaalan kanssa. Pirkanmaan kursseille on aikaisemmin ollut mahdollista osallistua myös Kanta-Hämeestä, mutta enää se ei ole mahdollista. Sopeutumisvalmennus on omaa palvelutoimintaamme.

Pitkän tähtäimen tavoitteenamme on, että alueemme hyvinvointialueiden toipumisen tuen väliset erot pienenevät kohti yhtä laadukasta tasoa.

4. Toipumisen tuki (2)

KOHDERYHMÄT	TAVOITE 2024	TOIMINTA
Sydänpotilaan hoitopoluista vastaavat tahot ja ammattilaiset	<p>Meillä on kiinteä rooli hoitopolkujen kehittämisprosesseissa kaikilla hyvinvointialueillamme.</p> <p>Olemme tuoneet näkyväksi hoitopoluilla olevien tuotteidemme, toimintojemme ja menetelmiemme vaikutuksia.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Teemme vaikuttamistyötä hyvinvointialueilla alueiden tilanteiden mukaisesti:<ul style="list-style-type: none"> • Etelä-Pohjanmaalla aktivoimme hoitopolkujen päivittämisen prosessia ja pyrimme pääsemään mukaan aktiiviseen hoitopolkutyöstämiseen. • Kanta-Hämeessä aktivoimme uusien sydänpotilaan hoitopolkujen työstämistä. • Pirkanmaalla osallistumme kulloinkin päivitettävänä olevan hoitopolun kehittämistyöhön. • Kokoamme sydänvaikuttajaverkoston alueellisen vaikuttamistyön tekemiseksi (Paula Risikko, Sari Rautio, Mauri Jussila, Jyrki, Ulla ja Heidi). Aktivoimme paikallista vaikuttamista yhdistyksissä ja tuemme vapaaehtoisten osaamista vaikuttamisen tekemiseksi. • Kuvaamme toipumisen tuen palveluiden toteuttamisen muotoja ja kehitämme vaikuttamisen ja vaikuttavuuden mittareita valtiokonttorin uusien määritelmien mukaisesti. • Olemme mukana Sydänliiton valtakunnallisessa työssä hoitopolkujen kehittämiseksi.
Sairastuneet ja läheiset Terveystuolien ammattilaiset ja muut asiantuntijat	<p>Sydänliiton kurssit ovat toteutuneet suunnitellusti sekä määrällisesti että laadullisesti.</p> <p>Vahva ja tiivis yhteistyö sekä Sydänliiton sisällä että palveluntuottajien kanssa jatkuu.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Koordinoimme ja toteutamme Sydänliiton kursseja. Alueemme kaikki kuusi kurssia ovat Elämää sydänsairauden kanssa -kursseja. Yksi kurssi on liikuntateemainen ja yksi kurssi on työikäisten sepelvaltimotautikurssi. Kolme kurseista on suunnattu vain sydänsairastuneelle Sydänliiton suosituksen mukaisesti. Kurseja pidetään Kuortaneella, Peurungassa ja Ikaalisissa. Kurseille osallistuu noin 120 henkilöä. Kaikilla kursseillamme on mukana Sydänliiton koulutettu oman alueemme vertaistukihenkilö vertaisohjaajana. • Kehitämme kurssitoimintaa yhteistyössä Sydänliiton ja muiden koordinoivien tahojen kanssa.
Hyvinvointialueiden päättäjät ja virkamiehet Terveystuolien ammattilaiset	<p>Tulppa-avokuntoutuksen ja e-Tulpan jalkauttaminen ovat edenneet kaikilla hyvinvointialueillamme.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Etelä-Pohjanmaalla mallinamme ja selvitämme Tulpan toteutumista ulkopuolisella ohjausresurssilla. • Kanta-Hämeessä löydämme etenemismallin Tulpan edistämiseksi alueella. • Pirkanmaalla suunnittelemme aikaisemman kuntakohtaisena toimineen Tulppa-avokuntoutuksen sekä e-Tulpan toteuttamisen hyvinvointialuemalliin sopivaksi yhteistyössä Pirkanmaan hyvinvointialueen kuntoutustoiminnasta vastaavien tahojen kanssa.

4. Toipumisen tuki (3)

KOHDERYHMÄT	TAVOITE 2024	TOIMINTA
Sairastuneet ja läheiset	Sopeutumisvalmennuskurssit on toteutettu suunnitellusti Pirkanmaalla sekä laadullisesti että määrällisesti.	<ul style="list-style-type: none"> Toteutamme Pirkanmaalla yhteensä yhdeksän tai kymmenen sopeutumisvalmennuskurssia, joista kaksi rytmihäiriötahdistimen saaneille, kaksi tai kolme sydänlihassairautta sairastaville, kolme sepelvaltimotautiin sairastuneille ja kaksi ohitusleikkauksessa olleille. Kaikille kurseille voi osallistua joko yksin tai läheisen kanssa. Kurssit toteutetaan Tampereella. Sopeutumisvalmennuskursseille osallistuu noin 180 henkilöä. Kurssiohjaajat (sairaanhoitajat), fysioterapeutit ja lääkärit ovat Sydänsairaalan henkilökuntaa. Psykkisen osuuden asiantuntija on ulkopuolelta.
Terveystieteiden ammattilaiset ja muut asiantuntijat	Vahva ja tiivis yhteistyö Tays Sydänsairaalan kuntoutustoiminnasta vastaavien henkilöiden kanssa jatkuu.	<ul style="list-style-type: none"> Kehitämme sopeutumisvalmennuskursseja Sydänsairaalan kuntoutustiimin kanssa. Uudistamme tarvittaessa rakenteita, sisältöjä ja arviointia palautteiden ja keskustelujen pohjalta sekä mietimme mahdollisten uusien kohderyhmien tarpeita toipumisen tukeen.
Hyvinvointialueiden päättäjät ja virkamiehet	Sopeutumisvalmennustoiminta on osa Pirkanmaalaisen potilaan hoitopolkua ja se on kuvattu. Kanta-Hämeessä ja Etelä-Pohjanmaalla on luotu kuva toipumisen tuen tilanteesta.	<ul style="list-style-type: none"> Pirkanmaalla turvaamme, että sopeutumisvalmennustoiminta jatkuu. Teemme Pirkanmaan toiminnasta kuvausta, jonka avulla voimme edistää Sopeutumisvalmennustoiminnan aloittamista Etelä-Pohjanmaalla ja Kanta-Hämeessä. Lisäksi kartoitamme näiden alueiden tämän hetkisen toipumisen tuen tilanteen.
Sairastuneet, läheiset sekä muut asiasta kiinnostuneet	Olemme läsnä sairastuneiden ja läheisten arjessa.	<ul style="list-style-type: none"> Palvelemme Sydänsairaalan olohuone kolmena päivänä viikossa, neljä tuntia kerrallaan. Sydänsairastuneiden ja läheisten toipumisen tuki toteutuu myös puhelinkeskusteluissa, sähköpostitse, erilaisissa tapaamisissa ja tapahtumissa.

